GLOBALIZARE ŞI POZIŢIA ROMÂNEI ÎN *UNIUNEA EUROPEANĂ*
Globalization and Romania in UE

Delia Maria SILIŞTE, Assistant Professor Ph.D.,
"Lucian Blaga" University of Sibiu

Abstract: After presenting the linguistic diversity in UE, the linguistic families and branches here, we demonstrate that Romanian belongs to the European Romance languages,by pointing out its place and specificity within this area of interest.

Regarding globalization and its linguistic implications, the two contradictory tendencies are presented: the unifying one and the diverging one within the national dimension.

World communication needs a universal code, despite of the cultural diversity, and hence the importance of the English language all around the world.

The changes taking place within the Romanian vocabulary prove to be sometimes too open to European structures. The main causes are: the deletion of the linguistic barriers through the interest of knowing several foreign languages and the Romanian's desire to travel and to integrate in the UE through coping with the western civilizations.

Keywords: 'Romance' origin, Globalization, Linguistic mobility, Lexical dynamics, Multiculturalism, Multilinguism

«Uniunea Europeană are acum 500 milioane de cetăţeni, 27de state membre, 3 tipuri de alfabet şi 23 de limbi oficiale, unele dintre acestea vorbite la scară mondială. Alte circa 60 de limbi fac parte de asemenea din patrimoniul UE şi sunt vorbite în anumite regiuni sau de anumite grupuri. În plus, imigranţii au adus cu ei un lung şir de limbi: se estimează că între graniţele UE sunt acum prezente cel puţin 175 de naţionalităţi», se spune în Comunicarea Comisiei către mai multe foruri europene, intitulată *Multilingvismul: o valoare a Europei şi un angajament comun*, dată publicităţii în 2008.

Statisticile spun că acele circa 60 de comunităţi vorbitoare de limbi regionale sau minoritare numără aproximativ 40 de milioane de persoane care vorbesc în mod curent astfel de limbi."[1]

Se face frecvent confuzia între *limbi* şi *dialecte*, chiar în lucrări de lingvistică, limita fiind destul de imprecisă. Astfel, după Fishman[2] limbile se caracterizează prin *standardizare* (codificare şi acceptarea de către comunitatea lingvistică a unui set de norme care defineşte uzul corect), *autonomie* (unicitatea şi independenţa sistemului lingvistic), *caracter istoric* (existenţa unei origini respectabile şi cât mai vechi) şi *îndeplinirea uneia sau mai multor funcţii vitale* (prin existenţa unor reţele de interacţiune utilizate în chip natural în acest scop).

Clasificarea genealogică a limbilor se bazează pe criterii de natură istorică, astfel că ele se grupează în unităţi organizate ierarhic numite *familii, ramuri, grupuri* etc.

[1] *Apud* Nicolae Saramandu, Manuela Nevaci, *Multilingvism şi limbi minoritare în România***,** Buc. Academia Română**,** Instit. de Lingvistică "Iorgu Iordan – Alexandru Rosetti", 2009, p. 13

[2] *Vezi* Liliana Ionescu Ruxăndoiu, *Sociolingvistică*, Bucureşti, Editura Didactică şi Pedagogică, 1975 p. 149-151

BDD-A23400 © 2013 Editura Universităţii „Petru Maior"
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.75 (2026-11-01 19:11:58 UTC)

Există tendinţa utilizării în terminologia lingvistică a unei clasificări a limbii transpusă metaforic de la relaţiile de rudenie dintre oameni: *familie de limbi, limbă–mamă, limbi–fiice, limbi–surori* etc.

„Limbile din Europa în sens strict aparţin, în marea lor majoritate, din punctul de vedere al înrudirii dintre ele, unei singure familii lingvistice: marea familie **indo-europeană**, care însumează peste 95% din locuitorii Europei tradiţionale.”[3]

Limbile indo-europene sunt limbi flexionare, ca şi cele afro-asiatice şi constituie cea mai importantă *familie* de limbi din lume cuprinzând circa 130-160 de limbi.

Este împărţită în peste 10 ramuri numite curent tot *familii*, iar cele mai importante pentru Europa sunt: *ramura romanică*, *ramura germanică* şi cea *slavă*.

Pe lângă familiile de limbi şi ramurile acestora, se vorbeşte şi despre *uniuni lingvistice*. Acestea sunt „grupări geografice constituite din limbi, în general neînrudite, care au venit în contact într-o perioadă a istoriei lor pe un teritoriu locuit în comun şi, ca urmare a acestui fapt, au dobândit o serie de trăsături asemănătoare, în urma unui proces de *aculturaţie lingvistică*.”[4]

Termenul de *aculturaţie lingvistică* este un proces de uniformizare lingvistică determinat de un contact îndelungat între comunităţi lingvistice diferite.

Se vorbeşte despre ***uniunea lingvistică balcanică*** ce reuneşte limbi din familia indo-europeană făcând parte din ramuri diferite ale acesteia: *româna* – limbă romanică, *albaneza, greaca* – limbi indo-europene izolate, *bulgara, macedoneana, sârbo-croata* – limbi slave.[5]

În ciuda apartenenţei la ramuri diferite, există afinităţi, trăsături comune explicate nu numai pe seama substratului asemănător (traco-ilir), dar şi ca rezultat al contactelor lingvistice. Aceste inovaţii de ordin gramatical puse pe seama mediului balcanic singularizează limba română faţă de celelalte din ramura romanică. Cele mai importante dintre acestea sunt: encliza articolului hotărât, confuzia dintre genitiv şi dativ, calculul slav al numeralelor compuse din elemente latineşti de la 11 la 19, formarea viitorului cu auxiliarul *a vrea* etc. Contextul balcanic a favorizat tendinţe atât în domeniul lexical şi frazeologic, cât şi în cel fonetic.

Ramura romanică include nouă limbi vii vorbite preponderent în sudul şi restul Europei şi o limbă dispărută, dalmata. După opinia cea mai răspândită, grupurile în care se reunesc sunt:

- oriental (româna)
- italoromanic (italiana, sarda)
- retoroman (cele trei dialecte ale limbii retoromane: friulana, ladina dolomitică şi romanşa)
- galoromanic (*franceza, occitana* şi, după unii, şi *graiurile francoprovensale*)
- iberoromanic (*catalana, spaniola, portugheza*)

Clasificarea sociolingvistică a limbilor aduce alte criterii de distincţie. Astfel, după criteriul provenienţei, există limbi *indigene* (aborigene sau autohtone) şi *imigrante*. După extensiunea utilizării se opun *limbă locală* (sau vernaculară) – care serveşte ca mijloc de

[3] Marius Sala, Ioana Vintilă Rădulescu**,** *Limbile Europei*, Buc. Ed. Univers Enciclopedic, 2001, p. 13
[4] Ioana Vintilă Rădulescu, *Sociolingvistică şi globalizare*, Buc. Ed. Oscar Print, 2001, p. 31
[5] ibidem, p. 32

BDD-A23400 © 2013 Editura Universităţii „Petru Maior”
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.75 (2026-11-01 19:11:58 UTC)

comunicare restrânsă, având un grad redus de normare, şi *limbă vehiculară* (de comunicare interetnică sau *lingua franca*) – limbă care mediază comunicarea între comunităţi sau grupuri lingvistice.[6]

După dimensiunile comunităţii lingvistice, există limbi *majoritare* (a populaţiei locale majoritare numeric) şi *minoritare* (sau regionale). După statutul legal există limbă *oficială*, de stat şi *nonoficială*, *limbă naţională* – limba unui grup etnolingvistic recunoscut legal în statul respectiv (de ex. Elveţia are trei limbi oficiale: germana, franceza şi italiana şi romanşa, considerată limbă naţională). După gradul de normare, de standardizare, există limbă *standard* (sau literară), ce serveşte drept model pentru o comunitate lingvistică, şi *limbă nonstandard*, varietăţi distincte vorbite, acceptate de anumite comunităţi lingvistice, chiar dacă se abat de la normele strict codificate.

Cât priveşte ***globalizarea*** şi implicaţiile ei lingvistice, există două tendinţe opuse: ”o *tendinţă unificatoare, omogenizatoare* şi chiar *uniformizatoare* – care se manifestă prin întărirea dominaţiei naţionale şi mai ales supranaţionale - şi o tendinţă de *atomizare*, de *amplificare* şi de întărire a dimensiunii naţionale şi, mai cu seamă, subnaţionale (regionale sau chiar, mai îngust, locale) şi totodată de izolare la acest nivel.”[7]

În planul limbilor, comunicarea mondială are nevoie de un cod universal, în ciuda diversităţii culturale şi lingvistice, şi în acest fel *limba engleză* a câştigat teren peste tot în lume. Pe de altă parte, teama de globalizare a dus la resuscitarea şi revigorarea unor limbi regionale, minoritare, aflate chiar într-un declin, printr-o serie de măsuri de ordin *moral, istoric* şi *cultural* (de ex. limba *bretonă* în Franţa).

Cât priveşte limba română, romanitatea ei a fost recunoscută de timpuriu. De la Friedrich Diez, „ părintele” lingvisticii romanice pe baze ştiinţifice, limba română a format obiectul de studiu al tuturor marilor romanişti din sec. al XIX-lea şi al XX-lea, dintre care cei mai cunoscuţi sunt Grazziadio Isaia Ascoli, Wilhelm Meyer-Lübke, iar la noi, Ov. Densusianu, S. Puşcariu şi mulţi alţii.

De la elementul primordial, substratul traco-dac, la neologismele preponderent romanice, modernizând mereu lexicul, limba se află tot mai aproape de romanitatea occidentală, fiind accesibilă, tocmai printr-un fond de termeni similari oricărui om instruit, în orice limbă s-ar exprima el, dacă înţelege vreo limbă înrudită, ori are elemente de latină în bagajul său de cunoştinţe.

De la impunerea limbii latine în aceste ţinuturi şi până în momentul actual, generaţiile care s-au succedat au avut conştiinţa continuităţii, ele neîncercând sentimentul că vorbesc o altă limbă decât generaţiile anterioare. Totuşi schimbările mici acumulate treptat au dus la unele transformări importante ce ne permit să delimităm specificul limbii române în raport cu celelalte limbi romanice.

Evoluţia limbii române, din trecut şi de astăzi, arată limpede că ea nu este mai puţin latină decât italiana, franceza, spaniola, portugheza sau oricare dintre limbile romanice, dovedind, în izolarea în care s-a format şi dezvoltat, o impunătoare vitalitate şi o mare putere productivă în conservarea latinităţii ei. Apartenenţa la familia limbilor romanice i-a asigurat limbii române un interes continuu din partea cercetătorilor, în special în ceea ce priveşte

[6] I. V. Rădulescu, *op. cit*., p. 72 şi L. I. Ruxăndoiu, *op. cit*., p. 285-286
[7] I. V. Rădulescu, *op. cit*., p. 23

BDD-A23400 © 2013 Editura Universităţii „Petru Maior”
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.75 (2026-11-01 19:11:58 UTC)

problema limbii care a stat la baza formării limbilor romanice. Specialiştii sunt unanimi în a admite că, fără cunoaşterea limbii române, multe probleme cu care se confruntă romaniştii ar rămâne nesoluţionate.

Izolarea geografică faţă de arealul romanic, apoi izolarea istorică, politică şi culturală la care am fost supuşi ani în şir a făcut din limba română – în concepţia unora / sora mai săracă a francezei, italienei, spaniolei, însă odată cu ieşirea din această izolare, româna îşi revendică locul în familia limbilor romanice.

Situaţia specială a românei în cadrul Romaniei se explică istoric, iar individualitatea ei are câteva particularităţi:

- caracterul conservator al vocabularului românesc de origine latină, datorită ruperii contactelor între cele două lumi romane, îmbogăţindu-se cu sensuri noi, căci – se ştie – limba română e mai bogată în inovaţii decât toate limbile romanice,
- elementul slav din limba română împreună cu cele balcanice contribuie la crearea caracterului particular al limbii noastre, cuvinte şi expresii comune cu albaneza, bulgara, greaca şi turca sunt neîntâlnite în celelalte limbi romanice,
- etimonul latin „ romanus" s-a păstrat numai în română, conservându-se prin tradiţie directă în numele naţional: *românii. A*stfel „romanus", „ lingua romana" au dispărut fără urmă în Romania Occidentală,
- dezvoltarea sistemului de alternanţe fonetice, vocalice şi consonantice şi a funcţiei acestora de morfeme în flexiune şi în formarea cuvintelor: port – porţi – poartă – purtăm; ţară - ţări,
- păstrarea scheletului consonantic ce e mai stabil decât în alte limbi romanice,
- existenţa celor două vocale mediale **ă** şi **â(î)** inexistente în alte limbi romanice,
- postpunerea articolului hotărât: ***casa*** < *casa+illa*; ***fagul*** < *fagu+illu*; **iepurele** < *lepore+ille,*
- păstrarea genului neutru (care s-a confundat la singular cu masculinul şi la plural cu femininul), iar prin extinderea desinenţei de plural *–uri,* el s-a diferenţiat formal de celelalte genuri,
- româna este singura limbă romanică cu forme de vocativ, atât la masculin cât şi la feminin (m. sg. *–e, -ule: băiet**e***, dar şi *băiat**ule;*** f. sg. *–o*: *Ileano, fetiţ**o***; m. f. pl. *–lor: fraţi**lor,** fete**lor***),
- în domeniul pronumelui, româna se caracterizează prin forme şi nuanţe de politeţe multiple (de la respectul înalt – *dumneavoastră* – până la cel familial – *matale, mătăluţă*), dar şi existenţa unui pronume de politeţe, de pers. a III-a – *dumneaei, dumnealui,*
- Construirea unei serii pronominale proprii din forme neaccentuate care apar în propoziţie independentă cu *î* protetic: *îmi, îţi, îi,*
- Flexiunea verbală, mai ales varietatea formelor de viitor, diferite atât prin auxiliar, cât şi prin forma verbului de conjugat.

O trăsătură esenţială a limbii noastre – trăsătură pozitivă care o deosebeşte, în apreciabilă măsură, de celelalte limbi romanice – rezidă în *mobilitatea* ei, ceea ce îi permite să se înfăţişeze sub noi şi noi aspecte. Aceasta nu înseamnă că structura ei gramaticală nu este

BDD-A23400 © 2013 Editura Universităţii „Petru Maior"
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.75 (2026-11-01 19:11:58 UTC)

fixată; dimpotrivă, ea se caracterizează prin marea varietate de organizare logică a ideilor şi de reflectare sintactică a acestora în cuvinte.[8]

Particularităţile românei în raport cu limbile neolatine pot fi sintetizate în trei trăsături: *izolare*, *întârziere* şi *recuperare* prin sincronizarea cu epoca actuală, cu precădere în domeniul vocabularului.

Vocabularul românesc este foarte variat ca origine şi aceasta din cauză că la formarea lui au contribuit neobişnuit de multe limbi în afara *latinei* care stă la baza limbii române. **Împrumutul lexical** constitue un aspect fundamental al contactului dintre limbi şi e întotdeauna un produs al bilingvismului fără de care nu poate fi conceput şi se realizează atât *pe cale directă* (contactul nemijlocit între populaţii cu limbi diferite), fie *pe cale indirectă* (adică prin intermediul cărţilor şi al scrisului).

Theodor Hristea este de părere că „procesul de *modernizare* şi de *îmbogăţire* masivă a lexicului românesc a început în a doua jumătate a secolului al XVIII-lea şi s-a intensificat în secolul al XIX-lea".[9] Cea mai puternică dintre toate influenţele moderne exercitate asupra limbii noastre (începând, mai ales, cu secolul al XIX-lea) rămâne, indiscutabil, *influenţa franceză*, contribuind în mod substanţial la îmbogăţirea vocabularului actual al limbii române.

Cât priveşte vocabularul românesc actual de după 1989, considerăm că aici e vorba de o *dinamică* mai aparte, termen care este mai curând "o figură de stil şi nu un termen propriu-zis lingvistic"[10], din moment ce „ limba *se face* prin schimbare şi *moare* atunci când încetează să se schimbe."[11]

Definită ca „ variaţie a unei limbi atât în *diacronie*, deci în evoluţia ei de la o etapă istorică la alta, cât şi în *sincronie*, adică în manifestările ei sincronic diversificate"[12], "dinamica limbii este un concept supraordonat celor de evoluţie/schimbare şi de varietate/diversitate"[13].

Perioada strict actuală, de după 1989, se caracterizează printr-o dinamică a uzului ieşită din comun, pe fondul unei libertăţi prin tendinţe de contestare şi modificare a normei. Manifestarea firească a variaţiei lingvistice produce fenomene de "încălcare a frontierelor" în uzul limbii prin trei căi principale:

1. împrumuturile lexicale masive din limba engleză,
2. pătrunderea în scris a unui lexic familiar,
3. acceptarea de către lucrările normative (de ex.: DOOM) a unor forme condamnate anterior.

Există o anumită agresivitate în utilizarea termenilor de la *concurenţă* şi *confruntare* la *luptă* pentru supremaţie.

Dinamica actuală a limbii s-ar putea caracteriza prin *zbucium, efervescenţă, agitaţie, avalanşă, inflaţie*. Uzul individual poate fi urmărit în variantele idiolectului unui vorbitor, iar

[8] În realizarea trăsăturilor care individualizează limba română între limbile romanice am consultat Alexandru Niculescu, *Individualitatea limbii române între limbile romanice*, *Contribuţii gramaticale*, Bucureşti, Ed. Ştiinţifică 1978 şi N. Mihăescu, *Dezvoltarea limbii române*, Bucureşti, Ed. Albatros, 1986

[9] Theodor Hristea, *Sinteze de limbă română*, Buc. Ed. Albatros, 1984, p. 43

[10] Mioara Avram, *Consideraţii asupra dinamicii limbii şi asupra studierii ei în româna actuală*, din vol. *Aspecte ale dinamicii limbii române*, vol. II, Buc. 2003, p. 15

[11] Eugeniu Coşeriu, *Sincronie, diacronie şi istorie*, Buc. Ed. Enciclopedică, 1997

[12] ***Dicţionarul de ştiinţe ale limbii*, Buc. 2001, p. 180

[13] Mioara Avram, *op. cit*., p. 15

BDD-A23400 © 2013 Editura Universităţii „Petru Maior"
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.75 (2026-11-01 19:11:58 UTC)

dinamica sa poate fi convergentă sau divergentă în raport cu dinamica uzului colectiv şi al normei. Odată cu intrarea în U.E. a apărut şi *eurolectul*, o creaţie ingenioasă de termeni compuşi cu *euro* – care au început să umple paginile actuale ale dicţionarelor.

În perioada de tranziţie există inovaţii, iar unele noutăţi lingvistice sunt doar aparente.[14]Trebuie admisă ideea că *dinamică* înseamnă şi viaţă intensă şi creativitate. Inovaţiile se opun faptelor sau fenomenelor de conservare ţi trebuie făcută diferenţa între *inovaţie* şi *influenţă*, aceasta din urmă numind un „termen folosit în lingvistica mai veche pentru a desemna generic fenomenele de transfer produse ca urmare a contactului între anumite limbi."[15]

Deşi cuvântul *inovaţie* are, în vorbirea obişnuită, o conotaţie mai curând favorabilă, în articolul *Inovaţii lingvistice în limba română contemporană*[16] Theodor Hristea împarte *inovaţiile lingvistice* în ***negative*** şi ***pozitive*** şi prezintă unele criterii pentru evaluarea lor în aceşti termeni calitativi. Acestea reprezintă acele "încălcări ale normelor prestabilite prin care, însă, se înlătură anumite deficienţe ale sistemului lingvistic, constând în iregularităţi, lacune sau omonimii intolerabile"[17]- pe care norma le consfinţise totuşi. Unul dintre aspectele extralingvistice care generează inovaţiile negative este insuficienta *educaţie* sau *cultură lingvistică* a celor mai mulţi vorbitori.

Inovaţiile din limbă apar, la început, în mass-media, fie în presa scrisă, fie în audiovizual (aceasta având calitatea de a influenţa în gradul cel mai înalt limba vie de azi), dar, mai ales, în comunicarea pe INTERNET.

Terminologia mediilor electronice, cu noutăţile şi oscilaţiile ei, cu schimbările rapide de concepte şi de termeni, e una dintre cele mai instabile şi mai inovatoare domenii ale limbii române actuale. Noutăţile limbajului informatic, intrate rapid în uzul curent nu sunt doar de tip *lexico-semantic* (cuvinte şi sensuri noi), *fonetic* şi *ortografic* (pronunţii şi grafii nespecifice româneşti) ori *morfologic* (selecţia unor desinenţe de plural sau încadrarea în clase de conjugare), ci şi *sintactic*: tipuri de construcţii, calcuri, combinarea cu anumite propoziţii sau conjuncţii etc.[18]

Pentru termenul informatic, româna preferă o formă apropiată de cea englezească, cu anumite variaţii de adaptare grafică. Pe cât e de puternică influenţa englezei ca limbaj internaţional, pe atât de mult diversitatea web-ului face loc limbilor naţionale, dialectelor, chiar registrelor limbii vorbite, mergând până la a cuprinde inovaţii expresive individuale.

Limbajul informaticii reprezintă astăzi, nu numai pentru limba română, limbajul tehnic cu cea mai spectaculoasă ascensiune şi cu cel mai puternic impact asupra limbii române, dar şi asupra limbilor Uniunii Europene. Rapiditatea şi internaţionalizarea lui oferă o instructivă ilustrare contemporană a schimbării lingvistice, iar accesul tot mai multor persoane la mediile electronice şi la reţelele de socializare influenţează dezvoltarea limbii contemporane.

E uimitor cum, în ultimii douăzeci de ani, limba română, promotoarea limbii franceze, limbă romanică înrudită, se îndepărtează tot mai mult de aceasta, apropiindu-se, ca

[14] Vezi Mioara Avram, *Noutăşi reale şi noutăţi aparente în vocabularul românesc actual*, în *Limbă şi literatură*, 1988, 1, p. 31-35
[15] ****Dicţionarul de ştiinţe ale limbii*, Buc., Ed. Ştiinţifică, 1997, p. 267
[16] Theodor Hristea, *op. cit.* , p. 185-204
[17] Ioana Vintilă Rădulescu, *Pentru o nouă ediţie a DOOM*, în *Actele colocviului catedrei de limba română*, *Perspective actuale în studiul limbii române*, Bucuresti., Editura Universităţii din Bucureşti , p. 262
[18] Rodica Zafiu, articolele din *România literară*, nr. 19, 20. 39 din 2001

BDD-A23400 © 2013 Editura Universităţii „Petru Maior"
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.75 (2026-11-01 19:11:58 UTC)

majoritatea limbilor Uniunii Europene, de limba engleză, devenită un fel de ”lingua franca” prin intermediul căreia poţi comunica mai uşor cu majoritatea statelor europene. Această pătrundere masivă a termenilor *angloamericani, a anglicismelor* (adică împrumuturile recente incomplet sau deloc adaptate) au justificarea că reprezintă cuvinte sau unităţi frazeologice care nu au corespondent în limba română, în schimb anglicismele ”de lux” sunt fapte de snobism care nu au altă funcţie decât să dubleze cuvintele sau unităţile frazeologice româneşti, fără a aduce vreo informaţie suplimentară – de natură cognitivă sau expresivă -, prezentând manifestări tipice de *anglomanie.*

Dorinţa românilor de a se integra în Uniunea Europeană prin acomodarea la civilizaţiile occidentale, a dus la o încercare de a elimina barierele lingvistice prin dorinţa de a cunoaşte mai multe limbi, de a călători şi de a realiza un dialog intercultural.

Multiculturalismul civic ar putea acorda Europei stabilitatea dorită, permiţând tuturor şi fiecărui individ să atingă satisfacţia deplină de a avea posibilitatea să trăiască, în acelaşi timp, în cadrul unei civilizaţii şi a câtorva mii de culturi.

Într-o Europă a limbilor, româna are o dublă şansă: pe de o parte, aparţine familiei *limbilor romanice*, pe de altă parte, are numeroase trăsături comune cu diverse limbi europene, ca o consecinţă a variatelor contacte culturale şi lingvistice stabilite în timp. Politicile de integrare lingvistică a României sunt fericit susţinute chiar de identitatea interculturală a limbii române.

Cât despre limbile Europei, plurilingvismul este, fără îndoială, baza comunicării eficiente, dar grija pentru cultivarea limbii materne în contextul diversităţii lingvistice şi al globalizării revine exclusiv vorbitorilor ei.

Din punctul de vedere al sociolingvisticii, apariţia unei *limbi globale*, în special engleza, poate crea un fenomen de colonizare culturală ce ameninţă diversitatea asigurată de existenţa limbilor (şi, prin extensie, a culturilor). Vorbitorii nativi ai unei limbi globale vor fi într-o poziţie privilegiată faţă de cei care o vor învăţa ca pe o limbă străină, iar o limbă globală va elimina motivaţia adulţilor de a învăţa alte limbi străine.

Creşterea excesivă a importanţei unei limbi globale va grăbi dispariţia limbilor minore şi minoritare, ceea ce va însemna o tragedie intelectuală şi socială.

E nevoie de o educaţie interculturală, căci plurilingvismul şi diversitatea culturală sunt o componentă fundamentală a identităţii europene, limbile neputând fi separate de cultură.[19]

Dialogul multicultural devine un instrument al stabilităţii şi nu trebuie să submineze şansele unei vieţi civice în cadrul unei civilizaţii coerente, consolidate de solidaritatea membrilor săi. Multiculturalismul civic ar putea acorda Europei stabilitatea dorită, permiţând tuturor să atingă satisfacţia deplină de a avea posibilitatea să trăiască, în acelaşi timp, în cadrul unei civilizaţii şi a câtorva mii de culturi.

[19] Vezi Marius Sala, *Limbi în contact*, Buc., Ed. Enciclopedică, 1997
Rudolf Poledna, François Ruegg, Călin Rus (coordonatori), *Interculturalitate – Cercetări şi perspective româneşti*, Presa Universitară Clujeană
Conseil de la Cooperation culturelle, *Cadre européen commun, de référence pour les langues: apprendre, enseigner, évaluer*, Division des Langues Vivantes, Strasbourg

BDD-A23400 © 2013 Editura Universităţii „Petru Maior”
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.75 (2026-11-01 19:11:58 UTC)

Bibliografie

Avram, Mioara, *Noutăţi reale şi noutăţi aparente în vocabularul românesc actual,* în *Limbă şi literatură*, 1988, 1, p. 31-35
Avram, Mioara *Consideraţii asupra dinamicii limbii şi asupra studierii ei în româna actuală*, din vol. *Aspecte ale dinamicii limbii române,* vol. II, Buc. 2003, p. 15
*** *Dicţionarul de ştiinţe ale limbii*, Buc., Ed. Ştiinţifică, 1997, p. 267
Conseil de la Coopération culturelle, *Cadre européen commun, de référence pour les langues: apprendre, enseigner, evaluer*, Division des Langues Vivantes, Strasbourg
Coşeriu, Eugeniu, *Sincronie, diacronie şi istorie*, Buc. Ed. Enciclopedică, 1997
Hristea, Theodor, *Sinteze de limbă română*, Buc. Ed. Albatros, 1984, p. 43
Mihăescu, N., *Dezvoltarea limbii române*, Bucureşti, Ed. Albatros, 1986
Poledna, Rudolf, Ruegg, François, Rus, Călin (coordonatori), *Interculturalitate – cercetări şi perspective româneşti*, Presa Universitară Clujeană
Ruxăndoiu, Liliana Ionescu, *Sociolingvistică*, Bucureşti, Editura Didactică şi Pedagogică, 1975, p. 149-151
Sala, Marius, *Limbi în contact*, Buc., Ed. Enciclopedică, 1997
Sala, Marius, Vintilă Rădulescu**,** Ioana, *Limbile Europei*, Buc. Ed. Univers Enciclopedic, 2001, p. 13
Saramandu, Nicolae, Nevaci, Manuela, *Multilingvism şi limbi minoritare în România***,** Buc. Academia Română**,** Instit. de Lingvistică ”Iorgu Iordan – Alexandru Rosetti”, 2009, p. 13
Vintilă Rădulescu, Ioana, *Sociolingvistică şi globalizare*, Buc. Ed. Oscar Print, 2001, p. 31
Vintilă Rădulescu, Ioana, *Pentru o nouă ediţie a DOOM*, în *Actele colocviului catedrei de limba română, Perspective actuale în studiul limbii române*, Buc., Ed. Univ. , p. 262
Zafiu, Rodica, articolele din *România literară*, nr. 19, 20. 39 din 2001

BDD-A23400 © 2013 Editura Universităţii „Petru Maior”
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.75 (2026-11-01 19:11:58 UTC)